

MEVZUAT MADDELERİ	AÇIKLAMA
Amaç ve kapsam: MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; güvenli elektronik imza kullanılarak elektronik ortamda veya el yazısıyla atılan imza ile fiziksel ortamda yapılan resmî yazışmalara ilişkin kuralları belirlemek, bilgi veya belge alışverişini, hızlı ve güvenli bir biçimde yürütmek ve uygulama birliğini sağlamaktır. (2) Bu Yönetmelik, bütün kamu kurum ve kuruluşlarını kapsar.	İlgili yönetmeliğin amaç ve kapsamına ilişkin hükümleri düzenlemektedir.
Dayanak: MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 6 ncı ve 7 nci maddeleri hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.	İlgili Yönetmeliğin dayanağına ilişkin hükümleri düzenlemektedir.
Tanımlar ve kısaltmalar: MADDE 3- (1) Bu Yönetmelikte geçen; a) Aidiyet zinciri: Belgenin hazırlanmasından tasfiyesine kadar olan sürecini, b) Arşiv imza: Kriptografik metodların zaman içerisinde koruyucu özelliğini yitirmesine karşı, periyodik olarak alınan zaman damgası ile korunan elektronik imzayı, c) Belge: Herhangi bir bireysel işlemin, kurumsal fonksiyonun veya kurumsal işlemin yerine getirilmesi için alınmış ya da idare tarafından hazırlanmış; içerik, ilişki ve formatı ile ait olduğu fonksiyon veya işlem için delil teşkil ederek aidiyet zincirini muhafaza eden, güvenli elektronik imza ya da el yazısıyla imzalanmış ve kayıt altına alınmış her türlü bilgiyi, ç) Devlet Teşkilatı Merkezi Kayıt Sistemi (DETSİS): Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı tarafından yürütülen ve idarelerin merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatındaki birimlerinin Türkiye Cumhuriyeti Devlet Teşkilatı Numarası ile tanımlandığı sistemi, d) Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS): İdarelerin faaliyetlerini yerine getirirken hazırladıkları ve faaliyetlerinin delili olabilecek e-Yazışma Teknik Rehberi'ne uygun belgelerin içerik, üstveri, format ve ilişkisel özelliklerini koruyan, belgelerin ait olduğu fonksiyon veya işlem için delil teşkil eden ve aidiyet zinciri içerisindeki yönetimini elektronik ortamda sağlayan sistemi, e) Elektronik onay: Güvenli elektronik imza kullanılmayan durumlarda paraf yerine geçecek kaydın elektronik ortamda alınmasını, f) Elektronik ortam: EBYS içerisinde e-Yazışma Teknik Rehberi'ne uygun olarak güvenli elektronik imza ile imzalanmış belgelerin hazırlandığı, kayıt altına alındığı, saklandığı ve gönderildiği ortamı,	İlgili Yönetmelikte bu madde, tanımları ve kısaltmaları düzenlemektedir. <i>“Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”e göre aşağıdakilerden hangisinde Güvenli elektronik imza/ Resmî yazışma/Zaman Damgasının tanımı doğru olarak verilmiştir?”</i> Kalıbında bir soru gelebilir.

- g) **e-Yazışma Teknik Rehberi:** Elektronik ortamda yapılacak resmî yazışmalar kapsamında oluşturulan belgelerin yapısı, formatı, imzalama ve şifreleme mekanizmaları gibi teknik hususları tanımlayan ve Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı tarafından yayımlanan güncel rehberi,
- ğ) **Fiziksel ortam:** Kâğıt ortamında yapılan işlemleri,
- h) **Form:** Biçimli belgeyi,
- ı) **Format:** Elektronik dosya türlerini,
- i) **Günlük rapor:** EBYS’de yapılan ekleme, değiştirme, silme, arama, görüntüleme, gönderme ve alma gibi işlemlerin hangi EBYS elemanı üzerinde ve kim tarafından gerçekleştirildiği ile işlemin gerçekleştirildiği tarih ve saat bilgisini ihtiva eden kayıtları,
- j) **Güvenli elektronik imza:** Münhasıran imza sahibine bağlı olan, sadece imza sahibinin tasarrufunda bulunan güvenli elektronik imza oluşturma aracı ile oluşturulan, nitelikli elektronik sertifikaya dayanarak imza sahibinin kimliğinin ve imzalanmış elektronik veride sonradan herhangi bir değişiklik yapıp yapılmadığının tespitini sağlayan elektronik imzayı,
- k) **İdare:** Kamu kurum ve kuruluşlarını,
- l) **İmza sahibi:** Güvenli elektronik imza oluşturmak amacıyla bir imza oluşturma aracını kullanan veya zorunlu hâllerde ya da olağanüstü durumlarda hazırlanan belgeyi el yazısıyla imzalayan gerçek kişiyi,
- m) **Kurumsal belge kayıt sistemi:** Mevzuatı sebebiyle EBYS kullanamayan idare tarafından ya da “Çok Gizli” nitelikteki belgeler ile olağanüstü durumlarda hazırlanan belgelere sayı almak için kullanılan defter ve benzeri fiziksel veya EBYS harici tutulan elektronik kaydı,
- n) **Olağanüstü durum:** Gerçekleşmesi hâlinde devleti veya kurumları olumsuz etkileyerek güvenlik zafiyeti oluşturabilecek veya uzun süreli elektrik kesintileri, donanım ve yazılım sorunları gibi teknik gerekçelerle EBYS’nin uzun süreli olarak çalışmamasından dolayı belgenin fiziksel ortamda hazırlanması gereken durumları,
- o) **Resmî yazışma:** İdarelerin kendi içlerinde, birbirleriyle veya gerçek ya da tüzel kişiler ile iletişim sağlamak amacıyla güvenli elektronik imza kullanarak elektronik ortamda ve zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda el yazısıyla atılan imza ile fiziksel ortamda yürüttükleri süreci,
- ö) **Standart dosya planı:** Kurumsal işlemler ve bu işlemler sonucunda oluşturulan veya alınan belgelerin üretim yerleri ile olan ilişkisi belirtilerek konu veya fonksiyon esasına göre dosyalanmasını sağlamak amacıyla geliştirilen ve Devlet Arşivleri Başkanlığı tarafından yayımlanan sınıflama şemasını,

*“Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında
Yönetmelik”e göre aşağıdakilerden hangisini
tanımlamaktadır ?*
Kalıbında bir soru gelebilir.

p) **Üstveri:** Bir belgeyi tanımlayan gönderici, konu, tarih, sayı ve benzeri tüm bilgileri,
r) **Üst yazı:** Belgenin, varsa ek veya ekleri hariç kısmını,
s) **Yetkili makam:** Mevzuatta belirtilen görevleri yerine getirme hususunda yürütme ve karar verme yetkisine sahip görevlileri,
ş) **Zaman damgası:** Bir elektronik verinin üretildiği, değiştirildiği, gönderildiği, alındığı ve/veya kaydedildiği zamanın tespit edilmesi amacıyla elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı tarafından güvenli elektronik imza ile doğrulanan zaman kaydını,
t) **Zorunlu hâl:** İlgili mevzuattaki özel hükümlere göre belgenin fiziksel ortamda hazırlanması gereken hâlleri, ifade eder.

Belgenin Özellikleri

Resmî yazışma ortamları:

MADDE 4-

(1) Kamu kurum ve kuruluşlarınca resmî yazışmalar, **elektronik ortamda e-Yazışma Teknik Rehberi'ne uygun olarak hazırlanan ve güvenli elektronik imza ile imzalanan belgelerle yapılır.** Bu belgeler, elektronik ortamda muhatapları ile paylaşılır ve elektronik ortamda saklanır. **Ayrıca güvenli elektronik imza ile imzalanan belgeler, çıktısı alınarak el yazısıyla atılan imza ile imzalanmaz ve fiziksel ortamda saklanmaz.**

(2) **Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda** resmî yazışmalar, **el yazısıyla imzalanan belgelerle yapılır.** Bu belgelerin gönderilmesi ve saklanması fiziksel ortam şartlarına göre gerçekleştirilir.

Nüsha sayısı:

MADDE 5-

(1) **Elektronik ortamda güvenli elektronik imza ile imzalanan belgeler tek nüsha** olarak hazırlanır.
(2) **Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda** hazırlanacak belgeler, parafli nüshası hazırlayan idarede kalacak şekilde **en az iki nüsha** olarak düzenlenir.

İlgili Yönetmelikte bu madde, resmi yazışma ortamlarına ilişkin hükümleri düzenlemektedir.

“Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”e göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur/yanlıştır ?
Kalıbında öncüller arasında bir soruda gelebilir.

İlgili Yönetmelikte bu madde, nüsha sayısına ilişkin hükümleri düzenlemektedir.

“Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”e göre zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda hazırlanacak belgeler, parafli nüshası hazırlayan idarede kalacak şekilde en az nüsha olarak düzenlenir.
Yukarıda yer alan boşluklara hangileri gelmelidir ?

Kalıbında bir soru gelebilir.

**YÜKSEKÖĞRETİMDE GÖREVDE YÜKSELME SINAVI DERS NOTLARI VE
MUHTEMEL SORU ANALİZİ**
(Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik)

Belgenin şekli özellikleri: MADDE 6- (1) Belgeler, A4 (210x297 mm) boyutu dikkate alınarak hazırlanır. (2) Belge ekleri farklı form, format veya ebatlarda hazırlanabilir. (3) Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda hazırlanacak belgelerin üst yazıları için kâğıdın bir yüzü kullanılır. Ancak üst yazının ekleri için kâğıdın her iki yüzü de kullanılabilir.	İlgili Yönetmelikte bu madde, belgenin şekilsel özelliklerine ilişkin hükümleri düzenlemektedir.
Yazı tipi ve harf büyüklüğü: MADDE 7- (1) Hazırlanan belgelerde “Times New Roman” veya “Arial” yazı tipi normal yazı stilinde kullanılır. Harf büyüklüğünün Times New Roman için 12 punto, Arial için 11 punto olması esastır. Ancak gerekli hâllerde yazı alanında harf büyüklüğü 9 puntoya, iletişim bilgileri kısmında ise 8 puntoya kadar düşürülebilir. Belge eklerinde farklı yazı tipi ve harf büyüklüğü kullanılabilir.	İlgili Yönetmelikte bu madde, yazı tipi ve harf büyüklüğüne ilişkin hükümleri düzenlemektedir. <i>“Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”e göre hazırlanan belgelerde veya yazı tipi normal yazı stilinde kullanılır. Harf büyüklüğünün için punto, için punto olması esastır.</i> <i>Yukarıda yer alan boşluklara hangileri gelmelidir ?</i> Kalıbında bir soru gelebilir.
Belgenin Bölümleri Yazı alanı: MADDE 8- (1) Belgenin yazı alanı sayfanın üst, sol ve sağ kenarından 1,5 cm boşluk bırakılarak düzenlenir. İdare, logo kullanmak istediğinde sayfanın üst boşluğu 0,5 cm olarak düzenlenir.	İlgili Yönetmelikte bu madde, yazı alanı ve boşluklarına ilişkin hükümleri düzenlemektedir. <i>“Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”e göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur/yanlıştır ?</i> Kalıbında öncüller arasında bir soruda gelebilir.
Kurumsal logo: MADDE 9- (1) İdareler, tercihen kurumsal logo kullanabilir. Logo, tek kullanıldığında belgenin en üst orta kısmında “T.C.” ibaresini ortalayacak şekilde veya “Başlık” alanını ortalayacak şekilde belgenin üst sol kısmında yer alır (Örnek 1). Belge üzerinde iki ayrı logo kullanıldığında ise “Başlık” alanını ortalayacak şekilde hiyerarşi yönünden üst olan idareye ait logo solda, alt olan idareye ait logo sağda kullanılır. Bir kavram veya etkinlik gibi hususlarla ilgili logo kullanılmak istendiğinde, “Başlık” alanını ortalayacak şekilde idareye ait olan logo solda; diğer logo sağda kullanılır. Belge üzerinde en fazla iki logo kullanılabilir (Örnek 1).	İlgili Yönetmelikte bu madde, kurumsal logoya ilişkin hükümleri düzenlemektedir. <i>“Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”e göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur/yanlıştır ?</i> Kalıbında öncüller arasında bir soruda gelebilir.

Başlık:

MADDE 10-

- (1) Başlık (antet), belgeyi gönderen **idarenin adının belirtildiği** bölümdür.
- (2) Başlık, belgenin yazı alanının **üst kısmına ortalananarak yazılır. İlk satıra “T.C.” kısaltması, ikinci satıra idarenin adı büyük harflerle, üçüncü satıra birimin adı ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle ortalananarak yazılır.** Ancak bağlı veya ilgili idarelerde ilk satıra “T.C.” kısaltması, ikinci satıra bağlı veya ilgili olunan idarenin adı büyük harflerle, üçüncü satıra idarenin adı ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle ve dördüncü satıra da birimin adı ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle ortalananarak yazılabilir (Örnek 2).
- (3) İdarelerin il ve ilçe teşkilatlarında kullanılan başlıklar, 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu hükümlerine uygun olarak, **ilk satıra “T.C.” kısaltması, ikinci satıra bağlı olunan mülki idarenin adı büyük harflerle, üçüncü satıra ilgili birimin adı ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle ortalananarak yazılır.** Dış temsilciliklerde başlıklar, il ve ilçe teşkilatında olduğu gibi yazılır (Örnek 2).
- (4) **Bölge müdürlüklerinde hangi bölge teşkilatı olduğu yazılır (Örnek 2).**
- (5) Doğrudan merkezî teşkilata bağlı taşra birimlerinde, başlıkta merkezî teşkilat ve taşra teşkilatı adlarına yer verilir (Örnek 2).
- (6) Başlığın yazımında **DETSİS’te yer alan başlık kayıtları** esas alınır.

İlgili Yönetmelikte bu madde, başlığa ilişkin hükümleri düzenlemektedir.

“Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”e göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur/yanlıştır ?
Kalıbında öncüller arasında bir soruda gelebilir.

Sayı:

MADDE 11-

- (1) Belgelerde sayı bulunması zorunludur. **“Sayı:”** sırasıyla; belgenin hazırlanma süreçlerini ifade eden elektronik ortam için **“E”**, zorunlu hâller için **“Z”** veya olağanüstü durumlar için **“O”** ibarelerinden uygun olanı, DETSİS’te belirtilen Türkiye Cumhuriyeti Devlet Teşkilatı Numarası, standart dosya planı kodu ile kayıt numarasından oluşur ve bunların arasına kısa çizgi işareti (-) konulur (Örnek 3).
- (2) **“Sayı:”** yan başlığı, başlığın son satırından itibaren iki satır boşluk bırakılarak ve yazı alanının solundan başlanarak yazılır (Örnek 3). Kayıt numarası, belge hazırlanırken EBYS üzerinden alınır ve belge üzerinde gösterilir (Örnek: E-67915368-903.07.02-4752). Zorunlu hâllerde hazırlanan belgenin kayıt numarası, el yazısıyla imzalandıktan sonra EBYS veya kurumsal belge kayıt sistemi üzerinden alınır (Örnek: Z-67915368-804.02-4757). İdarece kullanılan EBYS veya kurumsal belge kayıt sistemi içerisinde her bir belgenin hazırlanma sürecine göre kayıt numarasının **eşsiz olması zorunludur.**

İlgili Yönetmelikte bu madde, belgenin sayısına ilişkin hükümleri düzenlemektedir.

“Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”e göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur/yanlıştır ?
Kalıbında öncüller arasında bir soruda gelebilir.

(3) Olağanüstü durumlarda belge, fiziksel ortam esaslarına uygun olarak hazırlanır ve belgeye yetkili birim tarafından kurumsal belge kayıt sisteminden kayıt numarası alınır (Örnek: O-67915368-952.02.05-10). EBYS'ye erişim sağlandığında ise belge ve üstveri bilgileri EBYS'ye kaydedilir.	
Tarih: MADDE 12- (1) Tarih; sayı ile aynı satırda olmak üzere yazı alanının en sağında gün, ay, yıl olarak rakamla ve aralarına nokta işareti “.” konularak yazılır (Örnek 3). Gün ve ay iki haneli, yıl ise dört haneli olarak düzenlenir (Örnek: 01.09.2019). Ay adları, harfle de yazılabilir. Bu durumda gün, ay ve yıl arasına herhangi bir işaret konulmaz (Örnek: 10 Ekim 2019). (2) Belgenin en son yetkili tarafından güvenli elektronik imza ile imzalandığı zamanı gösteren zaman damgasındaki tarih bilgisi, belge tarihi olarak esas alınır ve tarih bilgisi üstveri alanında yer alır. Elektronik ortamdaki belgede, birinci fıkrada belirtilen alanda tarih bilgisine belge görüntüsünde yer verilir. (3) Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda hazırlanan belgede tarih, belgenin imzalandığı zamanı belirtir ve belge imzalandığı tarihte kayıt altına alınır. (4) Tutanak, rapor, tebliğ-tebellüğ belgesi ve benzeri belgelerde tarih, metnin bitiminde yer alabilir.	İlgili Yönetmelikte bu madde, belgenin tarihine ilişkin hükümleri düzenlemektedir. <i>“Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”e göre belgede tarih yazımı aşağıdakilerden hangisi doğrudur/yanlıştır ?</i> Kalıbında bir soru gelebilir.
Konu: MADDE 13- (1) “Konu:” yan başlığı, “Sayı:” yan başlığının bir alt satırına yazılır. Belgenin konusu, yazı alanının dikey orta hizasını geçmeyecek biçimde kelimelerin baş harfleri büyük olarak ve sonuna herhangi bir noktalama işareti konulmaksızın yazılır (Örnek 3). Konu, bir satırı geçerse ikinci ve devamındaki satırlar “Konu:” yan başlığının altı boş bırakılarak yazılır. (2) Konu, belgenin içeriği hakkında kısa ve öz bilgi barındırır (Örnek 3).	İlgili Yönetmelikte bu madde, belgenin konusuna ilişkin hükümleri düzenlemektedir.
Muhatap: MADDE 14- (1) Muhatap, belgenin gönderildiği idareyi veya kişiyi belirtir. Bu bölüm konunun son satırından itibaren, iki satır boşluk bırakılarak ve sayfa ortalanarak yazılır. (2) Muhatabın idare veya özel hukuk tüzel kişisi olması durumunda, adı büyük harflerle ve sonuna yönelme hâl eklerinden uygun olanı getirilerek yazılır. Muhatap idarenin adının yazımında DETSİS’te yer alan kayıtlar esas alınır. İhtiyaç duyulması hâlinde muhataba ilişkin birim adı bilgileri	İlgili Yönetmelikte bu madde, belgenin muhatap kısmına ilişkin hükümleri düzenlemektedir.

YÜKSEKÖĞRETİMDE GÖREVDE YÜKSELME SINAVI DERS NOTLARI VE
MUHTEMEL SORU ANALİZİ
(Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik)

parantez içinde ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle bir alt satıra yazılır (Örnek 4).

Cumhurbaşkanı Yardımcısı'nın muhatap olduğu belgelerde "CUMHURBAŞKANI YARDIMCISINA" ibaresi yazılır (Örnek 4). Cumhurbaşkanı Yardımcısı'nın birden fazla olması hâlinde ilk satıra "CUMHURBAŞKANI YARDIMCISINA" ibaresi, bir alt satıra ise parantez içinde "Sayın" ibaresinden sonra Cumhurbaşkanı Yardımcısı'nın adı ilk harfi büyük diğerleri küçük, soyadı ise büyük harflerle yazılır (Örnek 4).

(3) İdare dışına gönderilen belgelerde, gerekiyorsa belgenin gideceği yerin adresi, muhatap satırının altına, satır ortalanarak ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle yazılır. Adres bilgisi uzun ise birden fazla satıra yazılabilir. Muhatap gerçek kişi ise muhatap bölümüne "Sayın" ibaresinden sonra muhatapın **adı ilk harfi büyük diğerleri küçük harflerle, soyadı ise büyük harflerle** yazılır (Örnek 5).

(4) Bağlı, ilgili veya ilişkili idarelere gönderilecek belgeler **doğrudan o idareye gönderilebilir**. Ancak idarenin bağlı veya ilgili olduğu idarenin **bilgi sahibi olmasının gerekli görüldüğü durumlarda** belge, söz konusu bağlı veya ilgili olunan idare aracılığıyla gönderilir. (Örnek 6/A, 6/B).

(5) Mülki idareye veya dış temsilciliğe bağlı teşkilatlarda ilk satıra bağlı olunan mülki idarenin veya dış temsilciliğin adı büyük harflerle, ikinci satıra ilgili birimin adı ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle ortalanarak parantez içerisinde yazılır. **Ancak aynı mülki idareye veya dış temsilciliğe bağlı birimler arasında gerçekleştirilen yazışmalarda, bağlı olunan mülki idarenin veya dış temsilciliğin bilgi sahibi olmasının gerekli görüldüğü durumlar haricinde belge, doğrudan muhatap birime gönderilir.**

(6) Birden fazla muhataba iletilecek dağıtımli belgelerin muhatap bölümüne "DAĞITIM YERLERİNE" ibaresi yazılır (Örnek 15, 16).

İlgi:

MADDE 15-

(1) İlgi, belgenin **bağlantılı olduğu diğer belge veya belgelerin belirtildiği** bölümdür.

(2) "İlgi:" yan başlığı, muhatap bölümünün son satırından itibaren iki satır boşluk bırakılarak ve yazı alanının solundan başlanarak yazılır (Örnek 7).

(3) "Sayı", "Konu" ve "İlgi" yan başlıklarından sonra kullanılan iki nokta ":" işareti aynı hizada yazılır (Örnek 7).

(4) İlgide yer alan bilgiler bir satırı geçerse, devamı "İlgi:" yan başlığının ve sıralamayı gösteren harflerin altı boş bırakılarak alt satıra yazılır (Örnek 7).

"Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik"e göre aşağıda yer alan muhataplardan hangisinin kullanımı doğrudur/yanlıştır ?
Kalıbında bir soru gelebilir.

"Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik"e göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur/yanlıştır ?
Kalıbında bir soru gelebilir.

İlgili Yönetmelikte bu madde, belgede kullanılacak ilgiye ilişkin hükümleri düzenlemektedir.

"Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik"e göre aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur/yanlıştır ?
Kalıbında öncüller arasında bir soruda gelebilir.

- (5) İlginin birden fazla olması durumunda, belgeler önceki tarihli olandan başlanarak tarih sırasına göre sıralanır. Sıralamada, Türk alfabesinde yer alan bütün küçük harfler, kendilerinden sonra kapama parantez işareti “)” konularak kullanılır (Örnek 7).
- (6) İlgide, ilgi tutulan belgeyi gönderen idarenin adı ile belgenin **tarihi ve sayısı belirtilir**. Ancak ilgi tutulan belgenin, muhatap idarenin daha önce gönderdiği bir belge veya muhatap idareye daha önce gönderilen bir belge olması durumunda idare adı belirtilmez (Örnek 7).
- (7) İlgide, “... tarihli ve ... sayılı ...” ibaresi kullanılır ve ilginin sonuna nokta (.) işareti konulur (Örnek 7).
- (8) İlgide belirtilen belge, muhatapta bulunmadığı durumlarda söz konusu belge, **ek olarak muhatabına iletilebilir** (Örnek 7).
- (9) İlgide belirtilen belge, gerçek kişiden geliyorsa ilgi bölümü “...’ın ... tarihli başvurusu/dilekçesi.” biçiminde yazılır (Örnek 9). Ancak belgenin muhatabı, ilgi tutulan başvurunun veya dilekçenin sahibi ise ilgi bölümünde gerçek kişinin isim bilgisine yer verilmez.
- (10) Gerçek kişi ve tarih bilgisi bulunmayan başvuru/dilekçe ilgi tutulmak istendiğinde, ilgi bölümü “İsimsiz ve tarihsiz başvuru/dilekçe.” biçiminde yazılır. Söz konusu başvurunun/dilekçenin işleme alınıp alınmayacağı ilgili mevzuat hükümlerine göre değerlendirilir.

Metin:

MADDE 16-

- (1) **Metin alanı**, “Muhatap” veya varsa “İlgi” ile “İmza” arasındaki kısımdır.
- (2) “İlgi” ile **metin başlangıcı** arasında bir satır, “İlgi” yoksa belgenin muhatabı ile **metin başlangıcı** arasında iki satır boşluk bulunur (Örnek 8).
- (3) **Metindeki kelime aralarında ve noktalama işaretlerinden sonra bir karakter boşluk bırakılır.** Noktalama işaretleri kendinden önce gelen harfe bitişik yazılır.
- (4) Paragrafa **1,25 cm içeriden** başlanır ve **metin iki yana hizalanır. Paragraflar arasında satır boşluğu bırakılmaz** (Örnek 8). İhtiyaç duyulması hâlinde paragraflar harf veya rakam ile sıralanabilir.
- (5) Birden fazla sayfa tutan üst yazılarda sayı, tarih, konu, muhatap ve ilgi bilgilerine **sadece ilk sayfada**; imza, ek ve dağıtım bilgilerine ise sadece son sayfada yer verilir (Örnek 9). **İletişim bilgisine ve belge doğrulama bilgilerine her sayfanın en alt kısmında yer verilir** (Örnek 9). Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda hazırlanan ve birden fazla sayfadan oluşan belgelerde ise her sayfanın en alt kısmında iletişim bilgisine yer verilir.

İlgili Yönetmelikte bu madde, belgenin **metin alanına** ilişkin hükümleri düzenlemektedir.

“Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”e göre aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur/yanlıştır ?

Kalıbında öncüller arasında bir soruda gelebilir.

- (6) **Metin içinde geçen sayılar, rakamla veya harfle yazılabilir.** Gerekli görülmesi hâlinde sayılar rakamla yazıldıktan sonra parantez içinde harfle de gösterilebilir.
- (7) **Dört ve dörtten çok haneli sayılar sondan sayılmak üzere üçlü gruplara ayrılarak yazılır ve araya nokta (.) işareti konulur (Örnek: 1.452; 25.126; 326.197). Sayılarda kesirler virgül (,) ile ayrılır (Örnek: 10.545,72).**
- (8) Belge, Türk Dil Kurumu tarafından hazırlanan **Yazım Kılavuzu** ve **Türkçe Sözlük'ün güncel yayımı** esas alınarak dil bilgisi kurallarına göre anlamlı ve özlü olarak yazılır. Belge içinde zorunlu olmadıkça yabancı kelimeye yer verilmez, verildiği durumda ise parantez içinde anlamı belirtilir. Ancak muhatabı yabancı ülke veya uluslararası kuruluş olan resmî yazışmalarda yabancı dil kullanılabilir. Bu durumda belge varsa uluslararası yazışma usullerine göre hazırlanabilir. Ayrıca yabancı dille yazılan belgenin Türkçe tercümesi oluşturulur ve yabancı dille hazırlanan belge ile ilişkilendirilerek saklanır.
- (9) **Metin içinde yer alan alıntılar tırnak içinde ve/veya eğik (italik) olarak yazılabilir.**
- (10) Metin içinde harfler kullanılarak maddelendirmeye/numaralandırmaya ihtiyaç duyulduğunda, **Türk alfabesinde yer alan bütün küçük harfler kendilerinden sonra kapama parantez işareti “)” konularak kullanılır.**
- (11) **Metin içinde kısaltma kullanılacak ise ifadenin ilk kullanıldığı yerde açık biçimi, sonra parantez içinde kısaltılmış biçimi yazılır (Örnek: Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM), Kayıtlı Elektronik Posta (KEP)).**
- (12) Metnin son bölümü:
- a) Yazışma yapan makamlar arasındaki hiyerarşi yönünden **alt makamlara “... rica ederim.”, üst ve aynı düzeydeki makamlara “... arz ederim.” ibaresiyle bitirilir.**
- b) **Üst, aynı düzey ve alt makamlara birlikte dağıtımli olarak yapılan yazışmalar “... arz ve rica ederim.” veya “... arz/rica ederim.” ibaresiyle bitirilir.**
- c) Muhatap kısmında ikinci satırda parantez içerisinde birim veya idare ismi belirtilen yazışmalar, **birinci satırda yer alan muhatap idare dikkate alınarak** arz veya rica ibarelerinden uygun olanı ile bitirilir.
- ç) 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 6 ncı maddesi gereğince bakanlıklarla yapılan yazışmalar, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı tarafından veya adına imzalandığında “Rica ederim.” ibaresiyle bitirilir.
- d) Belge, imza yetkisini devreden makam adına imzalandığında, **yetkiyi devreden makamın hiyerarşik durumu dikkate alınarak** arz veya rica ibarelerinden uygun olanı ile bitirilir.

e) Muhatabı **gerçek kişi olan yazışmalar** “Saygılarımla.”, “İyi dileklerle.” veya “Bilgilerinize sunulur.” ibareleriyle bitirilebilir.

İmza:

MADDE 17-

(1) Metnin bitiminden itibaren **iki ilâ dört satır boşluk bırakılarak**, belgeyi imzalayacak olan makam sahibinin adına, soyadına ve bunların altında unvanına, yazı alanının en sağında ortalı olarak yer verilir (Örnek 9).

(2) Belgeyi imzalayanın **adı ilk harfi büyük diğerleri küçük, soyadı ise büyük harflerle yazılır**. Unvan, ad ve soyadın altına ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle yazılır. Akademik unvanlar veya rütbeler adın ön tarafına ya da bir satır altına ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle açık ya da kısaltılarak yazılabilir.

(3) **Elektronik ortamda yapılacak resmî yazışmalarda**, imza atmaya yetkili makam belgeyi **güvenli elektronik imzası ile imzalar**. Elektronik ortamda yapılan yazışmalarda, yetkili makamın ad ve soyad bilgilerinin üzerinde belgenin güvenli elektronik imza ile imzalandığına dair herhangi bir ibareye, şekle veya ifadeye yer verilmez.

(4) EBYS’ler, belgede yer alan imzanın dayanağı olan teknik standartta belirtilen arşivleme metodunu destekler, imzanın ilgili teknik standarda göre “arşiv imzası” tipine dönüştürülebilmesini ve uzun dönemli doğrulanabilmesini sağlar nitelikte olmalıdır.

(5) Resmî yazışma sürecinde, imza yetkisi bulunan görevlilere idarece güvenli elektronik imza temin edilir. Münhasıran şahsına ait özlük işlemleriyle ilgili yazışmalarda imzası aranan personelin güvenli elektronik imzasının bulunmadığı durumlarda, personelin özlük işlemine ilişkin talebi idarenin belirleyeceği usule göre alınır.

(6) **Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda** imza, ad ve soyadın üzerinde bırakılan boşluğa **el yazısıyla atılır**. El yazısıyla atılan imza, kaybolmayacak ve kâğıda işlemesini sağlayacak **mavi** renkli kalemle atılır.

(7) İdareler arası yazışmalarda belgeyi imzalayacak olan makam, muhatap idarenin ast-üst ilişkisi, belgenin içeriği ve önem derecesi dikkate alınarak hazırlanacak olan ve yetkili makamlarca uygun görülen imza yetkileri ve/veya yetki devri yönergesine göre seçilir.

İlgili Yönetmelikte bu madde, belgenin imza kısmına ilişkin hükümleri düzenlemektedir.

“Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”e göre aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur/yanlıştır ?

Kalıbında bir soru gelebilir.

(8) Bakanlıklar ile bunlara bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşların Cumhurbaşkanlığı ile yapacakları yazışmalar, belgenin mahiyeti ve aciliyet durumu değerlendirilerek bakan veya ilgili bakan yardımcısı tarafından imzalanır. **Cumhurbaşkanlığına bağlı kurum ve kuruluşların Cumhurbaşkanlığı ile yapacakları yazışmalar ise en üst yönetici tarafından imzalanır.** Ancak 19/12/2005 tarihli ve 2005/9986 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri saklıdır.

(9) Belgeyi imza yetkisi devredilen makam imzaladığında, imzalayanın adı ve soyadı birinci satıra, yetki devreden makamı gösteren “Bakan a.”, “İdari İşler Başkanı a.”, “Vali a.”, “Belediye Başkanı a.” “Başkan a.” “Genel Müdür a.” veya “Rektör a.” biçimindeki ibare ikinci satıra, imzalayan makamın unvanı ise üçüncü satıra yazılır (Örnek 10). İdare birimleri arasındaki **ic yazışmalarda yetki devreden unvanı kullanılmaz.**

(10) Belge vekâleten imzalandığında, imzalayanın adı ve soyadı birinci satıra, vekâlet olunan makam “Genel Müdür V.”, “Başkan V.”, “Belediye Başkan V.” “Rektör V.” veya “Dekan V.” biçiminde ikinci satıra yazılır (Örnek 10).

(11) Belgenin iki yetkili tarafından imzalanması durumunda üst unvan sahibinin adı, soyadı, unvanı ve imzası sağda yer alır. Belgenin ikiden fazla yetkili tarafından imzalanması durumunda en üst unvan sahibinin adı, soyadı, unvanı ve imzası en solda olmak üzere yetkililer unvan sırasına göre soldan sağa doğru sıralanır (Örnek 11).

(12) Elektronik ortamda hazırlanan rapor veya benzeri bir belge, sorumluluğu bulunan yetkili veya yetkililer tarafından güvenli elektronik imza ile imzalanır. Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda rapor ya da benzeri bir belgenin hazırlanması hâlinde, belgede sorumluluğu bulunan yetkili veya yetkililer tarafından son sayfa imzalanır, son sayfadan önceki sayfalar ise imza sahibi veya imza sahipleri tarafından ya imzalanır ya da paraflanır. Gerekli görülmesi hâlinde, fiziksel ortamda sayfalar ayrıca en az bir kişisel mühürle veya idare mührüyle mühürlenir. İmza, paraf veya mühür metin bölümünün okunmasını engellemeyecek şekilde sayfada yer alır.

(13) Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda üst yazıya ilişkin olarak idare tarafından hazırlanan ve on ikinci fıkrada belirtilenler haricindeki ekler, imza sahibi veya imza sahiplerinden en az biri tarafından imzalanır ya da paraflanır veyahut paraf zincirinde yer alanların en az biri tarafından paraflanır. Gerekli görülmesi hâlinde ekler ayrıca idare mührüyle mühürlenir. İmza, paraf veya mühür metin bölümünün okunmasını engellemeyecek şekilde sayfada yer alır.

“Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”e göre imzacı olarak aşağıda ifadelerden hangisinin kullanımı doğrudur/yanlıştır ?
Kalıbında bir soru gelebilir.

(14) Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda hazırlanan dağıtımli belgelerde, nüshaların her biri ilgili makam tarafından imzalanabileceği gibi imzalanan bir nüsha, 29 uncu maddedeki usule göre çoğaltılarak da muhataplara gönderilebilir.

Ek:

MADDE 18-

(1) Belgede ek olması hâlinde “Ek:” başlığı imza bölümünden sonra uygun satır boşluğu bırakılarak ve yazı alanının solundan başlanarak yazılır. Olur belgelerinde ise “Ek:” başlığı oluru alınan makamın imza bölümünden sonra uygun satır boşluğu bırakılarak ve yazı alanının solundan başlanarak yazılır.

(2) Belgenin sadece bir eki olması durumunda “Ek:” başlığının sağında eki belirtecek ibareye yer verilir. Belgede birden fazla ek varsa “Ek:” başlığının altında ekler numaralandırılır ve ekleri belirtecek ibarelere yer verilir. Eklerin sayfa, adet, kişi sayısı gibi açıklayıcı ifadeleri parantez içinde belirtilir (Örnek 12). Birden fazla ek olması durumunda eklerin üzerinde ek numarası, yazı alanının sağ üst köşesinde belirtilir (Örnek: EK-1, EK-2).

(3) Elektronik ortamda hazırlanan belgelere ve zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda hazırlanan belgelere veri depolama araçları ile eklenecek elektronik dosyalar uluslararası kabul görmüş, endüstri standardı niteliği taşıyan “Kamu Bilgi Sistemlerinde Birlikte Çalışabilirlik Esasları”nın güncel sürümünde belirtilen formatlarda oluşturulur.

(4) Ek listesi yazı alanına sığmayacak kadar uzunsa ayrı bir sayfada, “EK LİSTESİ” başlığı altında yazılır ve üst yazıda “Ek: Ek Listesi” şeklinde gösterilir (Örnek 13).

(5) Belge eklerinin muhataba gönderilmediği durumlarda “Ek konulmadı” veya “Ek- ... konulmadı” ifadesi yazılır (Örnek 14).

(6) **Güvenlik gerekçesi, teknik veya benzeri nedenlerle** üst yazıyla birlikte gönderilemeyen veya alınamayan belge ekleri üst yazıyla ilişkilendirilmek suretiyle **üst yazıdan ayrı olarak gönderilebilir veya alınabilir**. Söz konusu nedenlerle alınan belge ekleri üst yazıyla ilişkilendirilmek şartıyla üst yazıdan ayrı olarak muhafaza edilebilir.

İlgili Yönetmelikte bu madde, belgenin eklerine ilişkin hükümleri düzenlemektedir.

Dağıtım: MADDE 19- (1) Belgenin birden fazla muhataba gönderilmesi durumunda dağıtım bölümüne yer verilir. “Dağıtım:” başlığı ek varsa “Ek:” bölümünden sonra, ek yoksa imza bölümünden sonra uygun satır boşluğu bırakılarak yazı alanının solundan başlanarak yazılır (Örnek 14). (2) Belgenin gereğini yerine getirme durumunda olanlar “Gereği:” kısmına, belgenin içeriği hakkında bilgi sahibi olması istenenler ise “Bilgi:” kısmına yazılır. “Gereği:” kısmı “Dağıtım:” başlığının altına, “Bilgi:” kısmı ise “Gereği:” kısmı ile aynı satıra ve yazı alanının ortasına doğru yazılır. “Bilgi:” kısmı yoksa muhatap adları doğrudan “Dağıtım:” başlığının altına yazılır (Örnek 14). (3) Dağıtımli belgeler, dağıtım bölümünde belirtilen muhataplara gönderilir. Dağıtım bölümü yazı alanına sığmayacak kadar uzunsa “Dağıtım:” başlığı altına “DAĞITIM LİSTESİ” yazılır ve ayrı bir sayfada “DAĞITIM LİSTESİ” başlığı altında gösterilir (Örnek 15). Ancak gerekli hâllerde dağıtım listesi “Ek” olarak da üst yazıya eklenebilir (Örnek 16).	İlgili Yönetmelikte bu madde, dağıtıma ilişkin hükümleri düzenlemektedir.
Olur: MADDE 20- (1) Makam oluru alınan belgeler, ilgili birimin yöneticisi tarafından güvenli elektronik imza ile teklif edilir ve oluru alınan makam tarafından güvenli elektronik imza ile imzalanır. Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda ise imzalar el yazısıyla atılır. (2) Belge, olur için makama sunulurken imza bölümünden sonra uygun boş satır bırakılarak yazı alanının ortasına büyük harflerle “OLUR” yazılır. “OLUR” ibaresinin alt satırına imzalayanın adı ilk harfi büyük diğerleri küçük, soyadı büyük ve bir alt satıra unvanı ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle ortalanarak yazılır. Oluru alınan makamın güvenli elektronik imza ile oluşturduğu imzaya ait tarih bilgisi, belge tarihi olarak esas alınır ve 12 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen alanda belge görüntüsü üzerinde gösterilir (Örnek 17). (3) Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda hazırlanan olur yazılarında “OLUR” ibaresinden sonra tarih ve imza için uygun boş satır bırakılarak ilk satırda imzalayanın adı ve soyadına, ikinci satırda ise unvan bilgilerine yer verilir (Örnek 18/A). (4) Oluru teklif eden birim ile olur alınan makam arasında başka makamlar varsa bunlar olura katılabilir. Teklif eden birim yetkilisinin imza bölümü ile “OLUR” ibaresinin bulunduğu bölüm arasına uygun boşluk bırakılarak yazı alanının solunda yer alacak şekilde “Uygun görüşle arz ederim.” ibaresi yazılır ve bu ibarenin alt satırına imzalayanın adı ilk harfi büyük diğerleri küçük, soyadı büyük ve bir alt satıra unvanı ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle ortalanarak yazılır	İlgili Yönetmelikte bu madde, makam oluru alınmasına ilişkin hükümleri düzenlemektedir.

(Örnek 18/A). Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda hazırlanan olur yazılarında ise “Uygun görüşle arz ederim.” ibaresinin altına ilgili makam tarafından tarih yazılır (Örnek 18/B).	
Paraf: MADDE 21- (1) Paraf bölümünde tarih, unvan, ad ve soyad bilgileri kısaltma kullanılmadan ast-üst ilişkisine uygun olarak belirtilir. Güvenli elektronik imza ile imzalanan belgeye ait paraf bilgileri, belgenin üstverisinde tutulur (Örnek 19/A). Belge muhataba iletilindiğinde, belgeye ait paraf bilgileri paylaşılmaz. (2) Elektronik ortamda hazırlanan belgelerde paraf, güvenli elektronik imza veya elektronik onay ile atılır. Elektronik onaylar, EBYS’nin günlük raporlarında kayıt altına alınır. Günlük raporlar, günlük olarak zaman damgasıyla damgalanır ve günlük raporlarının saklama süresi ilişkili olduğu belgelerin saklama süresinden daha kısa olamaz. (3) Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda el yazısıyla atılan paraf, kaybolmayacak ve kâğıda işlemesini sağlayacak mavi kalemle atılır. Fiziksel ortamda hazırlanan belgelerde paraflar, belgenin sadece idarede kalacak nüshasında, yazı alanının sonunda ve sol kenarında yer alır (Örnek 19/B).	İlgili Yönetmelikte bu madde, parafa ilişkin hükümleri düzenlemektedir.
Koordinasyon: MADDE 22- (1) İdare içinde birden fazla birimin iş birliği ile hazırlanan ve yetkili makamın imzasına sunulan belgelerde, belgeyi hazırlayan birime ait paraf hiyerarşisinden sonra “Koordinasyon” seçimi yapılır ve iş birliğine dâhil olan ilgililerin unvanları, adları ve soyadları belirtilir (Örnek 20).	İlgili Yönetmelikte bu madde, koordinasyona ilişkin hükümleri düzenlemektedir.
Belge doğrulama bilgileri: MADDE 23- (1) Elektronik ortamda güvenli elektronik imza ile imzalanan belgelerde, “İletişim bilgileri” alanının üst sınırını belirleyen çizginin üzerinde iki satırlık alanın ilk satırında “Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.” ibaresi bulunur. Belge doğrulama bilgilerini içeren “belge doğrulama kodu” ikinci satırda, “karekod” ise “İletişim bilgileri” alanının en sağ kısmında yer alır (Örnek 21). (2) Belge doğrulama işlemi, doğrulama kodu ve karekod ile Dijital Türkiye (e-Devlet) üzerinden sağlanır.	İlgili Yönetmelikte bu madde, belge doğrulamaya ilişkin hükümleri düzenlemektedir.

İletişim bilgileri:

MADDE 24-

(1) İletişim bilgileri; solda belgeyi gönderen idarenin adresini, posta kodunu, telefonunu, faks numarasını, e-posta adresini, kayıtlı elektronik posta (KEP) adresini ve internet adresini; sağda bilgi alınacak kişinin adını, soyadını, unvanını ve telefon numarasını içerecek şekilde sayfa sonuna yazılır ve çizgi ile ayrılır (Örnek 21).

İlgili Yönetmelikte bu madde, iletişim bilgilerine ilişkin hükümleri düzenlemektedir.

- Solda; belgeyi gönderen idarenin adresini, posta kodunu, telefonunu, faks numarasını, e-posta adresini, kayıtlı elektronik posta (KEP) adresini ve internet adresi
- Sağda; bilgi alınacak kişinin adını, soyadını, unvanını ve telefon numarası

Gizlilik dereceli belgeler:

MADDE 25-

(1) **“Hizmete Özel”** gizlilik derecesi bulunan belgelerin hazırlanması, kaydedilmesi, saklanması, gönderilmesi, alınması ve diğer işlemleri **elektronik ortamda** gerçekleştirilir.
(2) **“Özel” ve üstü gizlilik dereceli belgelerin** hazırlanması, kaydedilmesi, saklanması, gönderilmesi, alınması ve diğer işlemler ilgili mevzuatta belirtilen hükümlere uygun olarak **fiziksel ortamda** gerçekleştirilir.
(3) Belgenin imzacısı olan yetkili makam, belgeye ait gizlilik derecesinin belirlenmesinden sorumludur.

İlgili Yönetmelikte bu madde, gizlilik dereceli belgelere ilişkin hükümleri düzenlemektedir.

“Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”e göre yukarıdaki gizlilik derecelerinden hangisi/hangileri fiziksel ortamda gerçekleştirilmelidir ?
Kalıbında bir soru gelebilir.

Sürelili ve kişiye özel yazışmalar:

MADDE 26-

(1) Güvenli elektronik imza ile imzalanan sürelili belgelerde **“ACELE”** veya **“GÜNLÜDÜR”** ibaresine üstveride ve üst yazı üzerinde yer verilir. **“GÜNLÜDÜR”** ibaresi taşıyan belgelere cevap verilmesi gereken süre veya tarih, metin içinde ve ilgili üstveri alanında belirtilir.
(2) **“ACELE”** ibaresi taşıyan belgeye derhâl ve süratle; **“GÜNLÜDÜR”** ibaresi taşıyan belgeye belirtilen süre içinde cevap verilir.
(3) Elektronik ortamda veya zorunlu hâllerde ya da olağanüstü durumlarda hazırlanan sürelili belgelerde **“ACELE”** veya **“GÜNLÜDÜR”** ibaresi yazı alanının **sağ üst köşesinde kırmızı renkli olarak** belirtilir (Örnek 19/A, 19/B). Birden fazla sayfalı belgelerde **“ACELE”** veya **“GÜNLÜDÜR”** ibaresi **sadece birinci sayfada** belirtilir (Örnek 9).

İlgili Yönetmelikte bu madde, sürelili ve kişiye özel yazışmalara ilişkin hükümleri düzenlemektedir.

“Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”e göre aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur/yanlıştır ?
Kalıbında bir soruda öncüller arasında gelebilir.

(4) “KİŞİYE ÖZEL” ibaresi, belgenin ilgisine teslim edilmesini ve sonrasında yürütülecek süreci ifade eder. (5) “KİŞİYE ÖZEL” ibaresi taşıyan belgenin zarfı açılmadan zarf üzerinde yer alan bilgiler, yetkili birimce EBYS’ye veya kurumsal belge kayıt sistemine kaydedilir ve ilgisine teslim edilir. “KİŞİYE ÖZEL” ibaresi taşıyan belge üzerinde yalnızca ilgili kişi tasarruf hakkına sahiptir ve ilgilinin talebi ile EBYS’ye kaydedilir.	
Sayfa numarası: MADDE 27- (1) Birden fazla sayfa tutan belgelere sayfa numarası verilir. Sayfa numarası, iletişim bilgilerinin altında ve sayfanın ortasında, toplam sayfa sayısının kaçınıcı olduğunu gösterecek şekilde belirtilir (Örnek 9).	
Üstveri elemanları: MADDE 28- (1) Güvenli elektronik imza ile imzalanan belgelerde asgari olarak e-Yazışma Teknik Rehberi’nde belirtilen üstveri elemanları kullanılır. e-Yazışma Teknik Rehberi’nde belirtilen üstveri elemanları ile birlikte ilgili mevzuatta belirtilen standartlara uygun üstveri elemanları da kullanılabilir. (2) İdare, ihtiyacına binaen birinci fıkrada belirtilen üstveri elemanlarına ilave olarak üstveri elemanları kullanabilir. (3) Elektronik ortamda güvenli elektronik imza ile imzalanan belgenin üstveri elemanları, belgenin ayrılmaz bir bütünüdür. Tarih ve sayı gibi belge görüntüsü üzerinde yer alan bilgiler ile üstveride yer alan bilgiler arasında fark olamaz.	İlgili Yönetmelikte bu madde, üstveri elemanlarına ilişkin hükümleri düzenlemektedir.
Belgenin Çoğaltılması, Gönderilmesi, Alınması ve İade Edilmesi Belgenin çoğaltılması: MADDE 29- (1) Güvenli elektronik imza ile imzalanan belgenin çoğaltılması, yetkilendirilmiş görevliler tarafından çıktı alınarak gerçekleştirilir. Çoğaltılan güvenli elektronik imzalı belgenin doğrulama işlemi, 23 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtildiği şekilde yapılır. (2) Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda ya da bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce fiziksel ortamda hazırlanan bir belgeden örnek çıkartılması hâlinde, çoğaltılan belgenin uygun bir yerine “ASLI GİBİDİR” ibaresi konulur ve yetkilendirilmiş görevli tarafından <u>ad, soyad, unvan</u> ve <u>tarih</u> belirtilmek suretiyle <u>imzalanır</u>. Bu şekilde çoğaltılan belge, asıl belge gibi kabul edilir.	İlgili Yönetmelikte bu madde, belgenin çoğaltılması, gönderilmesi, alınması ve iade edilmesine ilişkin hükümleri düzenlemektedir. <i>“Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”e göre fiziksel olarak hazırlanan bir belgenin çoğaltılması halinde çoğaltılan belgede yukarıda yer alan öncüllerden hangisi ya da hangileri bulunmalıdır ?</i> Kalıbında bir soru gelebilir. ➤ <u>ASLI GİBİDİR</u> ➤ <u>Ad SOYAD</u> ➤ <u>UNVAN</u>

➤ **TARİH**
➤ **İMZA**

Belgenin elektronik ortamda gönderilmesi ve alınması:

MADDE 30-

(1) **Güvenli elektronik imza ile imzalanan belgelerin gönderilmesi ve alınması işlemlerinin, elektronik ortamda ilgili mevzuatla yetki verilmiş üçüncü bir taraf aracılığıyla kayıt altına alınarak yapılması esastır.** Ancak idareler arasında güvenli elektronik imzalı belgelerin gönderilmesi ve alınması işlemleri, taraflarca yapılacak anlaşmalar çerçevesinde ve kayıt altına alınmak kaydıyla başka bir iletim mekanizmasıyla da yapılabilir.

(2) Güvenli elektronik imza ile imzalanan belgeler, **veri depolama araçlarıyla da iletilebilir.** Bu durumda gönderme ve alma işlemine ilişkin kayıt tutulur.

(3) İdare, resmî yazışma kapsamında kendisine iletilen ve e-Yazışma Teknik Rehberi'ne uygun şekilde hazırlanmış belgeleri işleme koymakla yükümlüdür.

(4) **İdare, başka bir idareden kendisine resmî yazışma kapsamında iletilen ve e-Yazışma Teknik Rehberi'nde tanımlanan kurallara uygun şekilde hazırlanmamış bir belgeyi reddetme hakkına sahiptir.** Bu durumda, kendisine iletilen belgeyi reddeden idare, gönderen idareye bu durumu sebepleriyle birlikte **belgenin kendisine ulaştığı tarihi takip eden ikinci iş gününün sonuna kadar** bildirir.

(5) Resmî yazışma kapsamında idare dışına gönderilen güvenli elektronik imza ile imzalanan belgeler, gerekli hâllerde elektronik olarak şifrelenir. Elektronik belgelerin şifrelenmesi işlemi e-Yazışma Teknik Rehberi'nde tanımlandığı şekilde yapılır. Kullanılacak şifreleme sertifikaları yetkili elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarından temin edilir.

(6) e-Yazışma Teknik Rehberi'nde tanımlanan şifreleme mekanizmasına uygun şekilde kendilerine şifreli belge iletilebilmesini talep eden idareler, **kendileri için elektronik şifreleme sertifikası temin eder.** İdareler için oluşturulan elektronik şifreleme sertifikaları DETSİS üzerinden paylaşılır.

İdareler, elektronik şifreleme sertifikasına sahip olması şartıyla diğer idarelerden resmî yazışma kapsamında kendilerine gönderilen ve e-Yazışma Teknik Rehberi'ne uygun şekilde şifrelenmiş belgeleri kabul etmekle yükümlüdür. İdareler, karşılıklı olarak üzerinde anlaşmak

İlgili Yönetmelikte bu madde, belgenin elektronik ortamda gönderilmesi ve alınmasına ilişkin hükümleri düzenlemektedir.

“Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”e göre idare, başka bir idareden kendisine resmî yazışma kapsamında iletilen ve tanımlanan kurallara uygun şekilde hazırlanmamış bir belgeyi reddetme hakkına sahiptir. Bu durumda, kendisine iletilen belgeyi reddeden idare, gönderen idareye bu durumu sebepleriyle birlikte belgenin kendisine ulaştığı tarihi takip eden gününün sonuna kadar bildirir.”

Yukarıda yer alan boşluklara hangileri gelmelidir ?
Kalıbında soru gelebilir.

“Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”e göre e-Yazışma Teknik Rehberi'nde tanımlandığı

koşuluyla, e-Yazışma Teknik Rehberi'nde tanımlanan şifreleme mekanizmasından farklı şifreleme mekanizmaları kullanabilir.

(7) İdare, e-Yazışma Teknik Rehberi'nde tanımlandığı şekilde şifrelenerek kendisine gönderilen resmî yazışma kapsamındaki bir belgenin şifresini açamazsa veya belgenin şifresini açmakla birlikte belge içeriğinin e-Yazışma Teknik Rehberi'nde belirtilen şifreleme mekanizması için tanımlanan özellikleri taşımadığını belirlerse bu belgeyi reddeder ve durumu şifreli belgenin kendisine ulaştığı günü takip eden ikinci iş gününün sonuna kadar kendisine iletilen şifreli belgeyi tanımlayan bilgilerle birlikte, belgeyi gönderen idareye bildirir ve hem bu bildirim hem de kendisine iletilen şifreli belgeyi kayıt altına alır. İdarenin bildirimde bulunmaması hâlinde, gönderilen şifreli belge açılmış, içeriğine erişilmiş ve bu belgenin e-Yazışma Teknik Rehberi'ne uygun şekilde hazırlandığı kabul edilmiş sayılır.

Belgenin fiziksel ortamda gönderilmesi ve alınması:

MADDE 31-

(1) Muhatabına elektronik olarak iletiminin mümkün olmadığı durumlarda, yetkilendirilmiş görevliler tarafından çıktısı alınan güvenli elektronik imzalı belge, elektronik ortamdaki aslına erişim amacı ile fiziksel ortamda gönderilir. Fiziksel ortamda alınan belgenin doğrulama işlemi, 23 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtildiği şekilde gerçekleştirilir. Doğrulaması yapılan belge, muhatap idare tarafından işleme alınır.

(2) Belge zarflanarak muhatabına iletilindiğinde başlık bilgisi, ihtiyaç duyulması hâlinde gönderen idarenin adres bilgisi, belgenin tarihi ve sayısı zarfın sol üst köşesine; muhatabın adı ve adres bilgisi zarfın ortasına kısaltma kullanılmadan yazılır. Varsa süre ve kişiye özel bilgisi (ACELE, GÜNLÜDÜR, KİŞİYE ÖZEL), üstte olmak üzere, zarfın sağ üst köşesinde kırmızı renkli büyük harflerle belirtilir (Örnek 22).

(3) "Hizmete Özel" haricindeki gizlilik dereceli belgelerin gerekli güvenlik tedbirleri alınarak fiziksel ortamda gönderilmesi esastır. Ancak 23/10/2010 tarihli ve 27738 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Gerçek ve Tüzel Kişilerin Elektronik Haberleşme Hizmeti İçinde Kodlu veya Kriptolu Haberleşme Yapma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" in 2 nci maddesinde yetkili kılınan idareler, gizlilik dereceli belgeleri gerekli güvenlik tedbirlerini almak şartıyla güvenli elektronik imza ile imzalayarak elektronik ortamda da gönderebilir.

(4) İdareye fiziksel ortamda gelen belgenin alındığı tarih ile belgeye ait üstveriler EBYS'ye veya kurumsal belge kayıt sistemine kaydedilir.

şekilde şifrelenerek kendisine gönderilen resmî yazışma kapsamındaki bir belgenin şifresini açamazsa veya belgenin şifresini açmakla birlikte belge içeriğinin e-Yazışma Teknik Rehberi'nde belirtilen şifreleme mekanizması için tanımlanan özellikleri taşımadığını belirlerse en geç kaç işgünü sonuna kadar ilgili idareye bildirmelidir ?

Kalıbında soru gelebilir.

İlgili Yönetmelikte bu madde, belgenin fiziksel ortamda gönderilmesi ve alınmasına ilişkin hükümleri düzenlemektedir.

"Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" e göre aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur/yanlıştır ?

Kalıbında bir soruda öncüller arasında gelebilir.

(5) İdareler, fiziksel ortamda alınan belgeler için gelen belge kaydında kullanacakları etikette/kaşede en az Örnek 23’te belirtilen unsurlara yer verir. **Etiket/kaşe, üst yazının ilk sayfasının ön veya arka yüzüne basılır.**

(6) Birime fiziksel ortamda gelen belgelerle ilgili havale, talimat ve benzeri işlemler, üst yazının ilk sayfasının ön veya arka yüzüne kaşe basılarak belge üzerinde gösterilebilir. Bu kaşenin şekli ilgili birimler tarafından belirlenir.

(7) **Kişiler tarafından idareye yazılan dilekçelerin; “... arz ederim.” şeklinde bitirilmemesi veya “... rica ederim.” ibaresiyle ya da başka ibarelerle bitirilmesi dilekçenin işleme alınmasına engel değildir.**

Belgenin iade edilmesi:

MADDE 32-

(1) İdareye **muhatapı olmadığı hâlde elektronik ortamda güvenli elektronik imzalı bir belge gelmesi durumunda**, belgenin muhatapı olunmadığı bilgisi ve söz konusu belgeye ilişkin tanımlayıcı bilgiler, gönderene elektronik ortamda iletilir. **Ancak asıl muhatabın açıkça belli olması durumunda, belge muhataba iletilebilir ve gönderen idareye bilgi verilebilir. Bu durumda belgenin bir kopyası elektronik ortamda muhafaza edilir.**

(2) İdareye muhatapı olmadığı hâlde **fiziksel ortamda** gelen bir belgenin asıl muhatapı anlaşılmıyorsa gönderene iade edilir. **Ancak asıl muhatabın açıkça belli olması durumunda, gerektiğinde belgenin bir sureti alınarak aslı muhatabına gönderilir ve belgeyi gönderene de bilgi verilir.**

Görüş, bilgi ve belge taleplerinde süre:

MADDE 33-

(1) **İdare içi ve idare dışı görüş, bilgi ve belge talep yazıları günlük yazılır.** İdareler, ilgili mevzuattaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla süre belirtilmeyen belge taleplerini, talebin kendilerine ulaşmasından itibaren **EN GEÇ BEŞ İŞ GÜNÜ**; süre belirtilmeyen bilgi ve görüş taleplerini ise talebin kendilerine ulaşmasından itibaren **EN GEÇ ON BEŞ İŞ GÜNÜ İÇİNDE** yerine getirir. Talebin ulaştığı tarih, elektronik ortamda gelen talepler için ilgili yazının EBYS’ye giriş kaydının yapıldığı zamanı; fiziksel ortamda gelen talepler için ise ilgili yazının EBYS’ye veya kurumsal belge kayıt sistemine girdiği zamanı ifade eder.

İlgili Yönetmelikte bu madde, muhatapı olunmayan belgelerle ilgili yapılacak işlemlere ilişkin hükümleri düzenlemektedir.

İlgili Yönetmelikte bu madde, görüş, bilgi ve belge taleplerinde sürelerle ilişkin hükümleri düzenlemektedir.

“Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”e göre idareler, ilgili mevzuattaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla süre belirtilmeyen belge taleplerini, talebin kendilerine ulaşmasından itibaren en geç süre belirtilmeyen bilgi ve görüş taleplerini ise talebin kendilerine ulaşmasından itibaren en geç içinde yerine getirir.
Yukarıda yer alan boşluklara hangileri gelmelidir ?

	kalıbında soru gelebilir.
Tekit yazısı: MADDE 34- (1) Belgeye süresi içinde cevap verilmemesi durumunda muhataba tekit yazısı yazılabilir (Örnek 24).	İlgili Yönetmelikte bu madde, tekit yazısının hangi durumda yazılacağını bildirmektedir. <i>“Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”e göre tekit yazısının tanımı aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak belirtilmiştir ?</i> kalıbında soru gelebilir.
Uygun yazılmayan belgeler: MADDE 35- (1) Bu Yönetmeliğe uygun olarak yazılmayan belgelere verilecek cevabî yazılarda, bu Yönetmeliğin <u>ilgili maddeleri belirtilmek suretiyle</u> muhatap uyarılabilir. Söz konusu durumun devam etmesi hâlinde, süreli belgeler hariç müteakip belgeler <u>gerekçesi belirtilerek iade edilebilir</u> .	Bu madde ilgili Yönetmeliğe uygun yazılmayan belgelerle ilgili yapılacak işlemleri bildirmektedir.
Düzenleme yetkisi ve kılavuz hazırlanması: MADDE 36- (1) Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığınca , bu Yönetmeliğin uygulama birliğinin sağlanması ve idari işleyişin verimli yürütülebilmesi amacıyla “Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Kılavuzu” hazırlanır ve duyurulur. (2) İdareler, resmî yazışmalarla ilgili olarak bu Yönetmeliğe aykırı olmamak kaydıyla ek düzenleme yapabilir. (3) Bu Yönetmelik ile ilgili eğitim stratejilerini belirlemeye ve koordinasyonu sağlamaya, ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye ve gerektiğinde uygulamaya yönelik esasları düzenlemeye Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı yetkilidir.	İlgili Yönetmelikte bu madde, düzenleme yetkisi ve kılavuz hazırlanmasına ilişkin hükümlerden bahsetmektedir.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat ve atıflar: MADDE 37- (1) 15/12/2014 tarihli ve 2014/7074 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır. (2) Diğer mevzuatta, birinci fıkrada belirtilen mülga yönetmeliğe yapılan atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.	
EBYS'lerin uyumlu hale getirilmesi: GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulan EBYS'ler, idarelerce altı ay içinde bu Yönetmelik hükümlerine uyumlu hâle getirilir. Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra kurulacak olan EBYS'ler, bu Yönetmelik hükümlerine uyumlu şekilde kurulur. (2) 30 uncu maddenin birinci fıkrasında belirtilen güvenli elektronik imza ile imzalanan belgelerin, elektronik ortamda gönderilmesi ve alınması işlemlerini sağlamak amacıyla yetki verilmiş üçüncü taraf aracılığıyla oluşturulacak kullanıcı hesaplarını temin etmeyen idareler, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde kullanıcı hesaplarını temin ederek DETSİS'e kaydeder ve faal olarak kullanımını sağlar.	İlgili Yönetmelikte bu madde, EBYS'lerin uyumlu hale getirilmesine ilişkin geçici hükümleri düzenlemektedir.
Yürürlük: MADDE 38- (1) Bu Yönetmelik yayımını takip eden ayın birinci günü yürürlüğe girer.	
Yürütme: MADDE 39- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.	

GÜN/AY/YIL/SAYI/ADET GEÇEN YER	GÜN/AY/YIL/SAYI/ADET
-Elektronik ortamda güvenli elektronik imza ile imzalanan belgeler TEK NÜSHA olarak hazırlanır. -Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda hazırlanacak belgeler, parafı nüshası hazırlayan idarede kalacak şekilde EN AZ İKİ NÜSHA olarak düzenlenir. (Madde 5-1,2)	-TEK NÜSHA -EN AZ İKİ NÜSHA

-Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda hazırlanacak belgelerin üst yazıları için kâğıdın BİR YÜZÜ kullanılır. Ancak üst yazının ekleri için kâğıdın her iki yüzü de kullanılabilir (Madde 3-3)	-BİR YÜZÜ
-Hazırlanan belgelerde “Times New Roman” veya “Arial” yazı tipi normal yazı stilinde kullanılır. Harf büyüklüğünün Times New Roman için 12 PUNTO, Arial için 11 PUNTO olması esastır. Ancak gerekli hâllerde <u>yazı alanında</u> harf büyüklüğü 9 PUNTOYA, iletişim bilgileri kısmında ise 8 PUNTOYA KADAR düşürülebilir. Belge eklerinde farklı yazı tipi ve harf büyüklüğü kullanılabilir. (Madde 7-1)	-12 PUNTO -11 PUNTO -9 PUNTOYA -8 PUNTOYA KADAR
-Belgenin yazı alanı sayfanın üst, sol ve sağ kenarından 1,5 CM BOŞLUK bırakılarak düzenlenir. İdare, logo kullanmak istediğinde sayfanın ÜST BOŞLUĞU 0,5 CM olarak düzenlenir. (Madde 8-1)	-1,5 CM BOŞLUK -ÜST BOŞLUĞU 0,5 CM
-Metnin bitiminden itibaren İKİ İLÂ DÖRT SATIR boşluk bırakılarak, belgeyi imzalayacak olan makam sahibinin adına, soyadına ve bunların altında unvanına, yazı alanının en sağında ortalanarak yer verilir. (Madde 17-1)	-İKİ İLÂ DÖRT SATIR
-İdare, başka bir idareden kendisine resmî yazışma kapsamında iletilen ve e-Yazışma Teknik Rehberi’nde tanımlanan kurallara uygun şekilde hazırlanmamış bir belgeyi reddetme hakkına sahiptir. Bu durumda, kendisine iletilen belgeyi reddeden idare, gönderen idareye bu durumu sebepleriyle birlikte belgenin kendisine ulaştığı tarihi takip eden İKİNCİ İŞ GÜNÜNÜN SONUNA KADAR bildirir. (Madde 30-4)	<u>İKİNCİ İŞ GÜNÜNÜN SONUNA KADAR</u>
-İdare, e-Yazışma Teknik Rehberi’nde tanımlandığı şekilde şifrlenerek kendisine gönderilen resmî yazışma kapsamındaki bir belgenin şifresini açamazsa veya belgenin şifresini açmakla birlikte belge içeriğinin e-Yazışma Teknik Rehberi’nde belirtilen şifreleme mekanizması için tanımlanan özellikleri taşımadığını belirlerse bu belgeyi reddeder ve durumu şifreli belgenin kendisine ulaştığı günü takip eden İKİNCİ İŞ GÜNÜNÜN SONUNA KADAR kendisine iletilen şifreli belgeyi tanımlayan bilgilerle birlikte, belgeyi gönderen idareye bildirir ve hem bu bildirim hem de kendisine iletilen şifreli belgeyi kayıt altına alır. İdarenin bildirimde bulunmaması hâlinde, gönderilen şifreli belge açılmış, içeriğine erişilmiş ve bu belgenin e-Yazışma Teknik Rehberi’ne uygun şekilde hazırlandığı kabul edilmiş sayılır. (Madde 30-7)	-İKİNCİ İŞ GÜNÜNÜN SONUNA KADAR

-İdare içi ve idare dışı görüş, bilgi ve belge talep yazıları günlük yazılır. İdareler, ilgili mevzuattaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla

- süre belirtilmeyen belge taleplerini, talebin kendilerine ulaşmasından itibaren **EN GEÇ BEŞ İŞ GÜNÜ**:
- süre belirtilmeyen bilgi ve görüş taleplerini ise talebin kendilerine ulaşmasından itibaren **EN GEÇ ON BEŞ İŞ GÜNÜ** içinde yerine getirir. (Madde 33-1)

-EN GEÇ BEŞ İŞ GÜNÜ

-EN GEÇ ON BEŞ İŞ GÜNÜ